

fransk-tyske Krig i 1871. Havde der den Gang været en lige saa stor Profet, som vi nu have i det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds, kunde han den Gang være staaet op og have holdt den samme Tale, som vi forleden hørte, om de glimrende Udsigter for Europas Fred i Fremtiden. Man var jo nu kommen ind paa at afgøre Stridighederne paa en helt anden Maade end før. Men Profeten var saa bleven slaaet paa sin Mund, da Krimkrigen udbrød kort efter.

Tiden da tegnede tilmed bedre for en varig Fred end nu, thi i Perioden 1815 til 1853 var, saa vidt jeg ved, alle Stormagternes Krigsberedskab snarest i Forfald. Der er neppe Tvivl om, at Stormagterne den Gang snarest havde forsømt deres Krigsberedskab. Det var ringere i 1853, end det havde været i 1815. I den 38-aarige Periode, som vi nu staa ved Slutningen af, har Bevægelsen været i den stik modsatte Retning. I denne Periode have vi haft et Kapløb om Rustninger, som Verden aldrig før har kendt Mage til, saa en Sammenligning mellem de to Perioder skal sandelig ikke tale til Gunst for den, vi nu befinde os i. Saa vil det ærede Medlem sagtens sige — og han sagde det nok ogsaa —: Saa have vi til Gengæld i den nuværende Periode en meget stor Garanti i det internationale Socialdemokrati, det er en Magt, som eksisterer nu i Staten, som gør sig gældende paa saa mange Maader og vil gøre sig stærkere og stærkere gældende; og den afbalancerer saa alt det andet. Dertil forekommer det mig, der er det at sige, at hvis det internationale Socialdemokrati allerede nu har en saadan Magt, at man tiltror det Evne til at forhindre en fremtidig Stormagtskrig, synes jeg, det var passende for dette samme Socialdemokrati at begynde med at forhindre de stigende Rustninger. Saa længe Socialdemokratiet i Storstaterne har været ganske ude af Stand til endog blot at sætte en Stopper for disse stigende Rustninger, end sige da til at faa dem til at gaa nedad, saa længe maa det være os andre tilladt at tvivle om, at dette Demokrati, som er saa magtesløst overfor Rustningerne, skulde besidde denne Almagt til at forhindre Stormagtskrige.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) sagde i sin Tale, at man maatte huske paa, at af de 4 Millioner tyske Soldater var der 2 Millioner Socialdemokrater, og med en diskret Vending, som det ærede Medlem tidligere har benyttet, antydede

han, at hvis Tyskland begyndte en Angrebskrig, var det ingenlunde sikkert, i hvilken Retning disse 2 Millioner Soldaters Geværer gik af. Nej, det er det maaske ikke, men det indeholder alligevel ikke nogen synderlig Betyggelse for det Tilfælde, at Tyskland kom i en Forsvarskrig. Vi have nemlig alle gode tyske Socialdemokraters Ord for, at i det Tilfælde, Tyskland bliver indviklet i en Forsvarskrig, ville disse 2 Millioner Geværer gaa af i den rigtige Retning. Og saa kan jeg ganske vist ikke tænke mig, at hvis Tyskland under en saadan Forsvarskrig, som det blev inddraget i, paa et eller andet Tidspunkt af Krigen skulde anse det som sin Pligt for sin Selvopholdelses Skyld at krænke Danmarks Neutralitet, skulde de 2 Millioner Geværer, som ved Krigens Begyndelse gik af i den rigtige Retning, lige paa en Gang af Hensyn til Danmark og Krænkelsen af Danmarks Neutralitet gaa af i den modsatte Retning. Jeg tror ikke i mindste Maade paa, at det tyske Socialdemokrati skulde have nogen Magt eller endog blot nogen rigtig Villie dertil.

Disse Bemærkninger har jeg villet fremsætte, fordi hele dette Argument med den 38-aarige Fredsperiode og med Socialdemokratiets Magt er et, som ofte benyttes ogsaa i Agitationen ude i Landet. Jeg har søgt at vise, hvor faa Holdepunkter der i Virkeligheden i denne Betragtning er for, at der skulde oprinde en ny international Fredsperiode.

Derefter skal jeg gaa over til det Emne, jeg egentlig vil behandle. Den Side af disse Dages Forhandlinger, som har størst Interesse for dem i denne Sal, som virkelig arbejde paa, haabe paa og tro paa, at den Forhandling, som her er begyndt, skal føre til en saglig og lykkelig Løsning af Forsvarssagen, synes mig at være den, som angaar Spørgsmaalet om Københavns Sikring mod en Overrumpling fra Landsiden. Saa meget mere paafaldende er det, at dette Spørgsmaal nok er blevet draget oftere frem under disse Forhandlinger, men egentlig ikke er blevet diskuteret synderlig grundigt, i alt Fald ikke fra mere end een Side. Det er det Punkt, jeg gerne vil vende tilbage til, fordi det har stor Interesse, og fordi en Forstaaelse her synes at være en Betingelse for Sagens Ordning.

Der foreligger indtil dette Øjeblik som Grundlag for en saadan Forstaaelse væsentlige Hovedforudsætninger. Der foreligger baade hos Regeringen og hos